

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

СУЧАСНІ ГАЗЕТНІ ВИДАННЯ НІМЕЧЧИНИ:
СТРУКТУРА, ЖАНРИ, ТЕМАТИКА

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка ІУ курсу 461 групи
Спеціальності 061 Журналістика
Освітньо-професійної (наукової) програми
Журналістика

Олійник Олександра-Ізабелла Ігорівна

Керівник: кандидат філологічних наук, доцент,
Рембецька Ольга Віталіїна

Рецензент: представник Національної ради з
питань телебачення і радіомовлення в
Херсонській області, член правління
Херсонської обласної організації
Національної спілки журналістів України
Мовчан Сергій Олексійович

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Аналіз якісної національної преси Німеччини	6
1.1. Характеристика національної газети «Süddeutsche Zeitung».....	6
1.2. Аналіз національної інформаційної газети «Die Welt».....	10
РОЗДІЛ 2. Характеристика преси Німеччини за певними видами тематичного спрямування	15
2.1. Аналіз фінансово-економічної газети «Handelsblatt».....	15
2.2. Аналіз популярного тижневика «Bild».....	18
ВИСНОВКИ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

ВСТУП

Актуальність дослідження. Кожна країна світу має свою розгалужену систему преси, яка обумовлена національними особливостями. Періодичні видання країн схожі критеріями поділу за територією поширення: розподіляються на національні, регіональні, місцеві, а також за інформаційним наповненням, згідно якого вони поділяються на якісні та масові видання.

Преса Німеччини, як і більшість світових країн, має чіткий розподіл періодики. Провідними виданнями країни є національні суспільно-політичні щоденні газети, які є впливовими, авторитетними виданнями не тільки в межах Німеччини, а й у всьому світі. До таких належать «Süddeutsche Zeitung», «Frankfurter Allgemeine Zeitung», «Die Tageszeitung», «Die Welt», «Handelsblatt» та ін. Ці видання дають загальну оцінку суспільним процесам, висвітлюють новини з усього світу та Німеччини.

Популярним сегментом преси Німеччини є таблоїди, серед яких виділяється видання «Bild», тираж якого сягає 1,5 мільйона примірників. Попри полегшений стиль подачі інформації, легкі теми, він користується популярністю у німецького читача.

В українському журналістичнознавстві недостатньо приділено увагу аналізу структури, жанрам та тематиці публікацій зазначених друкованих ЗМІ Німеччини.

Ряд досліджень альтернативної преси Німеччини здійснила дослідниця Ю. Бондаренко, зокрема: «Альтернативна преса Німеччини: витоки та фактори» (Суми, 2015 р.); «Альтернативна періодика Німеччини в науковому дискурсі австрійських комунікативістів» (Київ, 2015 р.); «Альтернативна преса – актуальна проблема німецького журналістичнознавства» (Одеса, 2015 р.). Такі дослідження переросли у

кандидатську дисертацію «Альтернативна преса сучасної Німеччини (особливості функціонування, редакційна політика, місце в національній системі медіа)» (Львів, 2017 р.), яка була успішно захищена авторкою.

Ряд праць вчених присвячені історичному розвитку преси Німеччини, серед яких варто виділити: В. Мальцевої «Стан німецької преси перед першою світовою війною, її вплив на суспільну думку Німеччини» (Київ, 2010 р.); І. Жиленко «Історія зарубіжної журналістики. Преса Німеччини» (Суми, 2010 р.).

Не зважаючи на наявність цих наукових робіт, немає дослідження, в якому було б охарактеризовано структуру, жанри, тематику сучасних газетних видань Німеччини.

Мета дослідження полягає в тому, щоб здійснити структурно-тематичний, жанровий аналіз сучасних газетних видань Німеччини.

Для розв'язання поставленої мети передбачено розв'язання таких **завдань**:

1) охарактеризувати поділ преси Німеччини за різними критеріями: територією поширення, інформаційним наповненням, читацьким призначенням;

2) визначити структуру, жанри, тематику провідних національних суспільно-політичних газет країни: «Süddeutsche Zeitung», «Die Welt»;

3) подати характеристику рубрикам, жанрово-тематичному наповненню німецьких національних газетних видань: фінансової газети «Handelsblatt», масової газети «Bild»;

4) зробити висновки та узагальнення.

Об'єктом дослідження є газетні видання Німеччини.

Предметом дослідження є структурна, типологічна, жанрово-тематична характеристика газетної періодики Німеччини.

Джерельна база дослідження. Шляхом суцільного та вибіркового аналізу підібрано фактологічний матеріал національної та регіональної преси Німеччини різної тематичної спрямованості та жанрової

специфіки. Проаналізовано публікації видань: «Süddeutsche Zeitung», «Die Welt», «Handelsblatt», «Bild» за період 2020-2021 роки.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у роботі використано комплекс методів, серед яких: метод аналізу; типологічний метод; подієвий аналіз; ілюстративний метод; статистичний аналіз; загальнотеоретичні методи; функціональний аналіз; структурний аналіз.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Теоретичні узагальнення, висновки дослідження можуть стати джерелом для студентів, які цікавляться зарубіжними ЗМІ, тенденціями та закономірностями розвитку світового інформаційного простору; а також для підготовки студентів до практичних занять з курсів «Зарубіжна журналістика», «Міжнародна журналістика», «Жанри журналістських творів», а також для написання курсових робіт із зарубіжної журналістики.

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, що нараховує 20 найменувань.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ ЯКІСНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРЕСИ НІМЕЧЧИНИ

1.1. Характеристика національної газети «Süddeutsche Zeitung»

Газета «Süddeutsche Zeitung» (в перекладі «Південнонімецька газета») (скорочено SZ) – одна з найбільших газет Німеччини, загальнонаціональне видання мюнхенської видавничої групи «Süddeutsche Verlag».

Газета була заснована 6 жовтня 1945 р. створеним тимчасовим органом, що одержав ліцензію від американської окупаційної влади. У той час газета коштувала 20 пфенігів. Тираж видання 436 997 примірників, 381 844 примірників передплата [15].

Концепція «Süddeutsche Zeitung» була сформульована в 1951 р. головним редактором Вернером Фрідманном (Werner Friedmann). Цю концепцію розвинув його послідовник і спадкоємець Херманн Проєбст (Hermann Proebst), який був головним редактором у 1960–1970 рр. Він зазначав: *«Süddeutsche Zeitung лояльна до чинного уряду, але залишається пильною і критичною, рухається скоріше вліво від центру: відкрита й толерантна, однак не індиферентна»* [15].

SZ має редакційні офіси в багатьох містах, зокрема: Аугсбурзі, Берліні, Дрездені, Дюссельдорфі, Франкфурті, Гамбурзі, Карлсруе, Нюрнберзі, Регенсбурзі та Штутгарті.

Сьогодні газета позиціонує себе як «ліберально-економічне» видання, в якому велика увага приділяється подіям політичного, суспільного, культурного життя країни та світу.

Проаналізуємо тематичне наповнення рубрик газети:

1) Розділ «**Coronavirus**», на початку якого зазначено: «Все, що вам потрібно знати про Covid-19 Мільйони людей у всьому світі заразилися коронавірусом «Sars-CoV-2», який викликає хворобу легенів «Covid-19». На цій сторінці ви знайдете всю інформацію по темі» [15]. Ця рубрика має такі підрозділи: Corona і подорожі, Corona і культура, Corona вакцинація, Додаток Corona, Поради щодо Corona-Lockdown, Все, що вам потрібно знати про Covid-19.

2) Рубрика «**Політика**» присвячена актуальним політичним новинам, поділяється на такі підрозділи: Donald Trump, Joe Biden, Росія, Брексіт (вихід Великобританії з Європейського Союзу), Австрія, Сучасна історія, Політична книга, На шляху до таємниць.

3) Рубрика «**Економіка**» розглядає питання фінансів, бізнесу. Має такі тематичні підрозділи: Інвестиції та фінанси, SZ гроші, Ціна на фондовому ринку, Пенсійна серія, Діловий цикл, Plan W, Давайте поговоримо про гроші. Фінансовий калькулятор.

4) Рубрика «**Думка**» містить аналітичні матеріали, поділяється на такі підрозділи: Колонка Херіберта Прантла, Колонка: Каролін Емке, Колонка Карла-Маркуса Гаусса, Колонка Джагоди Мариніч, Колонка Норберта Фрея, Коментарі гостей, Читацька дискусія.

5) Рубрика «**Панорама**» поділяється на підрозділи: Колонка «Найкращі речі», Люди, Судовий процес, Колонка «В середині ...», Погода, Зоряне небо, Ігри.

6) Рубрика «**Спорт**» складається з таких підрозділів: Живий тикер (Live ticker), Результати та таблиці, Бундеслига, Ліга чемпіонів, Кубок DFB, ФК Баварія, TSV 1860 Мюнхен, Теніс, Формула 1, Історія спорт, Подкаст: А тепер до спорту, Спортивні фільми SZ, Поясніть свій вид спорту.

7) Рубрика «**Мюнхен**» присвячена актуальним подіям міста та його навколишнім регіонам і складається з таких тематичних блоків: Мюнхен та корона вірус, Політика, Гастро, Культура, Дозвілля, Поліція,

Судовий процес, Освіта, Районні новини, Некрологи, SZ Календар подій.

8) Рубрика «**Баварія**» присвячена висвітленню подій з цього регіону, поділяється на такі підрубрики: Політика, Дозвілля, Верхня Баварія, Нижня Баварія, Верхній Пфальц, Верхня Франконія, Середня Франконія, Нижня Франконія, Швабія.

9) Рубрика «**Культура**» приділяє увагу культурним подіям, новинам кіно, театру, мистецтва. Вона поділяється на такі тематичні блоки: Коронавірус і культура, Фільми, Поп, Література, Дебати, Мистецтво, Колонка «Нічого нового» Йоганни Адоржан, Архітектура, Театр, Класика.

10) Рубрика «**Суспільство**» присвячена актуальним суспільним питанням, має такі тематичні підрубрики: Життя, Сім'я, Поради щодо нокдауну, Дебати, Любов і стосунки, Паризька колонка, Сучасна історія.

11) Рубрика «**Знання**» публікує матеріали, присвячені питанням науки і техніки, наукових досягнень і відкриттів. Має такі тематичні блоки: Зміна клімату, Психологія, Динозавр, Тест IQ, Вікторина: що може робити штучний інтелект?

12) Рубрика «**Подорожі**» має такі підрубрики: Напрямки на 2021 рік, Блог туристичних новин, Німеччина, Гори та піші прогулянки, Стійкі подорожі, Міська подорож, Поїзд, Закони подорожі, Круїз, Етикет, Повітряна подорож, Міжміські поїздки.

13) Рубрика «**Auto & Mobil**» має такі тематичні напрямки: Автомобільна промисловість, Звіти про водіння, Електромобільність, Велосипед, Античний автомобіль, Закон / послуга дорожнього руху, Іспит водійських прав.

Проаналізуємо матеріал видання, опублікований в 2021 році.

У газеті був надрукований матеріал під заголовком «*Україна: корупція – все, як завжди*» 27.02.2021 р. Автор – Флоріан Хассель (Florian Hassel). Розділ – Політика. Жанр – стаття.

Публікація має такий лід: «Президент Зеленський править, не відступаючи від традиції, що склалася в пострадянські часи, – і стрімко втрачає підтримку громадян своєї країни. І це проблема, в тому числі і для Заходу» [15].

На початку матеріалу журналіст повідомляє читачам про те, що «рідко стається, коли президент країни втрачає підтримку співгромадян так стрімко, як Володимир Зеленський на Україні. Менш ніж через два роки після тріумфальної перемоги над займав цей пост Петром Порошенко, за нього, згідно з опитуваннями громадської думки, готові проголосувати лише близько 20% українців» [15].

Автор статті подає дані авторитетного соціологічного інституту, хоча не називає якого саме, що половина громадян країни наполягають на негайній відставці Зеленського і на дострокових президентських виборах, що стало причиною занепокоєння Заходу.

Надалі публікація по добудована на роздумах журналіста щодо причин такого ставлення. Він зауважує на тому, що швидке розчарування можна назвати відмінною рисою української політики. «Багато громадян країни в 2019 році повірили обіцянкам коміка Зеленського, що він скоро зупинить війну з Росією на сході України. Але, як і слід було очікувати, людям незабаром довелося прокинутися від мрій, тому що президент Росії Володимир Путін жодним чином не зацікавлений в тому, щоб покласти край конфлікту і дозволити Україні, що прагне до співпраці з Заходом, стати на ноги» [15].

Журналіст називає й основну причину краху Зеленського, на його думку, а саме його небажання проводити реальні реформи. Він продовжує правити у відповідності зі сформованою в пострадянські часи традицією: визнає корупцію і відсутність права в обмін на можливість для його апарату контролювати ситуацію в країні.

Автор стверджує, що за винятком дій по відношенню до наближеного до Кремля політика і медіамагната Віктора Медведчука,

Зеленський не зробив нічого для того, щоб позбавити олігархів можливості впливати на політику, економіку і ЗМІ.

Матеріал чітко поділяється на 2 частини, перша немає підзаголовка, а друга частина публікації має підзаголовок *«Джо Байден не дозволить годувати себе обіцянками»*, в якому аналізується, скільки кредитів було взято у держав, стверджуючи, що «якби в Україні не було вкрадено мільярди доларів, їй не знадобилися б мільярдні кредити від Заходу. Міжнародний валютний фонд вже відмовився надати Зеленському черговий кредит, поки той не надасть переконливих гарантій, що в країні будуть проведені реформи» [15].

Завершуючи матеріал, журналіст підводить підсумки, стверджуючи, що Європейський парламент недавно прийняв резолюцію, в якій підбив погані для українського президента підсумки. Автор наголошує, що тепер в Білому домі працює Джо Байден, якого можна назвати справжнім знавцем України і який точно не задовольниться одними лише обіцянками з боку Зеленського.

В кінці статті Флоріан Хассель ставить питання, чи допоможе справі посилення тиску на Київ з боку нового президента США. Його відповідь така, що на думку багатьох, роки президентства Зеленського виявляться для України такими ж втраченими, як і роки при його попереднику Порошенку.

Матеріал чітко відповідає жанру аналітичної статті, піднята актуальна міжнародна тема, обговорюється суспільно-політична ситуація на Україні.

Публікація має 1 фото, на якому зображено страйк українців біля Адміністрації Президента України, яка, на нашу думку, є доречною.

1.2. Аналіз національної інформаційної газети «Die Welt»

Газета **«Die Welt»** – німецька загальнонаціональна щоденна інформаційна газета, заснована у британському секторі Гамбурга після

закінчення Другої світової війни. Власником видання є найвідоміше видавництво «Axel Springer SE». Перший номер газети був випущений в Гамбурзі 2 квітня 1946 року [13].

Газета є впливовим виданням Німеччини, користується популярністю серед бізнес-еліти країни та світу, публікує велику кількість аналітичних матеріалів. Сучасна газета «Die Welt» має ліберально космополітичну позицію і вважається консервативним виданням.

Сьогодні газета публікує компактне видання Welt Kompakt компактну, 32-сторінкову урізану версію основної газети. Welt Kompakt має свіжий вигляд і призначена для широкої громадськості.

Середній тираж «Die Welt» близько 209 тисяч примірників, видається в більш ніж 130 країнах світу. Щодня з'являється в Берліні та Гамбурзі, а також як регіональний додаток в Бремені. Основна редакція знаходиться в Берліні, разом з редакцією газети «Berliner Morgenpost».

Основними рубриками та темами газети є:

1) Рубрика «**Політика**» публікує актуальні події та новини, має такі тематичні блоки: Німеччина, За кордоном, Вибори 2021.

2) Рубрика «**Економіка**» присвячена актуальним питанням фінансів, бізнесу, економіки, поділяється на такі підрозділи: Розумне життя, Ринок роботи, Кар'єра, DIGITAL (цифровий), Гроші, Середній розмір.

3) Рубрика «**Панорама**» публікує актуальні зловбоденні світові питання, зокрема про пандемію коронавірусу, локдаун, поділяється на 2 тематичні блоки: Coronavirus live ticker, Coronavirus: всі карти та номери.

4) Рубрика «**Знання**» присвячена питанням науки, техніки, інноваційним розробкам, має такі тематичні блоки: Тест IQ, Простір, Природа і середовище, Здоров'я, Психологія, Біоветер.

5) Рубрика «**Культура**» має такі тематичні підрозділи: Підтримка суспільства, Deus ex machina, Кіно, Література, Поп, Мистецтво, Театр, Архітектура, Класика, ЗМІ, Блакитний.

6) Рубрика «**Спорт**» поділяється на такі блоки: Бундесліга, 2-я ліга, Ліга чемпіонів, EM 2021, DFB-POKAL, Теніс, Формула 1, Дартс, Фітнес, LIVE-TICKER, Результати та таблиці.

7) Рубрика «**Думка**» містить аналітичні матеріали, що поділяється на такі блоки: Коментарі, Колонка, Сатира, Генрик М. Бродер.

Окрім зазначених рубрик видання має додатки, серед яких популярним є «**ICONIST**», присвячений моді, стилю життя, поділяється на такі тематичні блоки, як Мода, Суспільство, Дизайн, Сервіс, Краса, Чоловіки, До столу, Дорогою, Ювелірні вироби, Годинники, Друзі.

Проаналізуємо публікацію в газеті під назвою «*3і «Супутником V» має вийти краще*», опублікованою в розділі «Суспільство» 02.04.2021 р. Автор – Ніколаус Долль (Nikolaus Doll). Жанр – стаття.

Матеріал має лід, в якому йдеться: «Новини про вакцину від компанії AstraZeneca викликали серед жителів Німеччини масу сумнівів. При цьому є привід сподіватися на краще - дякуючи «Супутнику V». Щоб ця вакцина не стала наступним розчаруванням, Ангела Меркель ні в якому разі не повинна поступитися ініціативі європейській владі» [13].

Приводом для написання матеріалу стала ситуація в країні щодо вакцинації. На початку статті автор наводить та коментує слова канцлер Німеччини Ангели Меркель, яка точно описала настрої, що панують в країні після оголошених обмежень на застосування вакцини від концерну AstraZeneca: «Все це спричинить за собою масу сумнівів» [13].

Журналіст стверджує, що британська влада та Європейське агентство лікарських засобів (EMA) висловили довіру до препарату від AstraZeneca. Однак автор хоче розібратися, чи насправді можна використовувати цю вакцину, не побоюючись негативних наслідків.

У статті наголошується, що вакцина від Biontech / Pfizer надійно захищає від коронавірусу, в тому числі молодих людей, адже зараз вірус стрімко поширюється саме серед молоді. Наводить твердження про те, що канцлер налаштована на співпрацю в питаннях вакцинації з президентами Франції і Росії. Зауважується, що «розроблений росіянами препарат «Супутник V», починаючи з другої половини цього року, може зробити вирішальний внесок в усунення прогалин вакцинації і частково компенсувати недостатні поставки препарату від AstraZeneca» [13].

У статті повідомляється, що в країні чекають на вакцину від Johnson & Johnson, і тоді без урахування «Супутника V» можна буде розраховувати на поставки відразу 5 виробників.

У публікації доводиться, що Європейське агентство лікарських засобів має отримати можливість спокійно і ретельно досліджувати «Супутник V», крім того, паралельно тим же самим повинні зайнятися відповідні органи країн-членів ЄС, злагоджено діючи.

У кінці матеріалу автор підводячи підсумки, наголошує, що у важких кризових ситуаціях не буває універсальних запатентованих рецептів з їх негайного подолання. Закінчується публікація цитатою голови німецького міністерства охорони здоров'я Йєнс Шпана (Jens Spahn), який сказав: «Коли пандемія, нарешті, закінчиться, нам доведеться багато що пробачити один одному» [13].

Стаття має 1 фотографію, на якій зображено центр вакцинації в країні, що є доречним.

Публікація цілком відповідає аналітичному жанру статті, містить роздуми журналіста з приводу актуальної світової проблеми вакцинації проти коронавірусу. Думки автора обґрунтовані, в ході цих роздумів він встановлює зв'язки між окремими фактами, явищами, підтверджує їх цитатами експертів.

Таким чином, загальнонаціональна якісна преса Німеччини представлена поважними видання «Süddeutsche Zeitung», «Die Welt», що

є впливовими світовими газетами. Структурно газети схожі, адже приділяють уваги питання та проблемам політики, суспільства, міжнародних подій, культурних, економічних та наукових. Обидва видання роблять акцент на аналітичних та інформаційних матеріалах, тому у них переважають такі жанри, як: замітки, звіти, репортажі, статті, коментарі, рецензії, журналістські розслідування.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРЕСИ НІМЕЧЧИНИ

ЗА ПЕВНИМИ ВИДАМИ

ТЕМАТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

2.1. Аналіз фінансово-економічної газети «Handelsblatt»

Видання «Handelsblatt» - щоденна німецька економічна, фінансова газета з найбільшим тиражем серед аналогічних німецькомовних видань. Тираж видання 127 тисяч примірників. Читацьке призначення видання – усі ті, хто цікавиться подіями на біржах Франкфурта і Дюссельдорфа. Заснована газета була 16 травня 1946 року як ділова газета. Сьогодні «Handelsblatt» є однією з найвпливовіших видань Німеччини.

З 2009 року виходить у форматі таблоїду з понеділка по п'ятницю. У газеті розвинута мережа журналістів за кордоном, понад 200 співробітників працюють по всьому світу. «Handelsblatt» видає дюссельдорфська видавнича група «Verlagsgruppe Handelsblatt», яка належить медіакомпанії «Dieter von Holtzbrinck Medien GmbH» [14].

Видання організовує конференції і семінари на екологічні теми, а також є організатором різних конкурсів. З 2016 р. «Handelsblatt» активно розвиває свій Інтернет-портал.

Газета має розгалужену системи рубрик:

1) Рубрика «**Новини**» - головна рубрика видання, містить останні новини країни та світу, серед яких можна виділити такі теми, як біткоїн, події країн США, Великобританії, Національний банк Німеччини.

2) Рубрика «**Політика**» поділяється на такі тематичні блоки, як Німеччина, Економіка, Міжнародні події, Економічна освіта.

3) Рубрика «**Компанії**» має такі підрозділи: Промисловість, Енергія, Комерційні товари споживання, Постачальник послуг, ЗМІ, Середній клас, Управління.

4) Рубрика «**Технології**» має такий тематичний поділ: Цифрова революція, IT+ телекомунікації, Гаджети, Інноваційні дослідження, Медицина і технології.

5) Рубрика «**Фінанси**» має найбільший тематичний поділ на такі розділи: Ціни на фондовому ринку, Ринкові звіти, Інвестиційна стратегія, Банківське страхування, Грошово-кредитна політика, Майно, Профілактика, Фінансовий радник, Податкове законодавство, Інструменти.

6) Рубрика «**Мобільність**» поділяється на такі тематичні блоки: Мотор, Електромобілі, Послуги консультанта, Старовинні автомобілі.

7) Рубрика «**Кар'єра**» поділяється на такі підрубрики: Зміна, Бос, що виграв, Handelsblatt навчає.

8) Рубрика «**Мистецтво і стиль**» приділяє увагу таким темам, як стиль життя, література, театр, кіно, мистецтво.

Проаналізуємо матеріал, опублікований в газеті за 08.04.2021 р. в розділі «Політика» під заголовком «*Країни ЄС чекають російську вакцину, але надії на «Супутник V» тануть*». Автори – Матіас Брюггманн (Mathias Brüggmann), Крістоф Херватц (Christoph Herwartz). Жанр – стаття.

Публікація поділяється на 3 тематичні блоки, два з яких мають такі підзаголовки: «Менше довіри, ніж до китайської вакцини Sinopharm», «Занадто пізно для Європи».

У першій частині матеріали автор подає історичну довідку про те, що в Словаччину надійшло 200 тисяч доз російської вакцини «Супутник V», яку без узгодження з керівництвом в ЄС замовив тодішній прем'єр-міністр країни Ігор Матович, який пізніше змушений піти у відставку саме через ці заходи боротьби з коронавірусом.

Було зазначено також, що Словацький інститут контролю за лікарськими засобами провів дослідження російської вакцини, прийшов до висновків, що вона не ідентична тим, що застосовуються в інших країнах, а також Словаччина отримала партії вакцини з різних заводів, які також відрізняються один від одного.

Автори статті зауважують, що різні регіони Німеччини, зокрема Баварія має намір на закупку цієї вакцини. Так зазначається, що «прем'єр-міністр Баварії Маркус Зьодер заявив про намір закупити вакцину «Супутник V» й отримання 2,5 млн. доз в липні» [14].

Окрім того, журналісти роблять висновок про те, що вся федеративна республіка розглядає можливість закупівлі російської вакцини. На підтвердження своїх думок вони наводять слова міністра охорони здоров'я Німеччини Йенса Шпана, який заявив, «що Німеччина тепер буде вести переговори про укладення договору в двосторонньому порядку, щоб гарантувати постачання вакцини» [14].

У кінці першого блоку автори, підводячи підсумки, зазначають, що у Німеччині, Іспанії та Італії Росія вже планує почати виробництво «Супутника V», з Францією з цього питання ведуться переговори. Проте журналісти застерігають, наголошуючи, що поки немає достатньої кількості даних, що підтверджують ефективність і безпеку російської вакцини за даними Європейського агентства лікарських засобів.

У другій частині статті під назвою «Менше довіри, ніж до китайської вакцини Sinopharm» журналісти аналізують довіру до російської вакцини в різних країнах. Зокрема, вони стверджують, що єдиною європейською країною, де вже проводиться вакцинація російським препаратом, є Угорщина. Вони наводять цитату Мілана Ніца з Німецького товариства зовнішньої політики, який зазначає: «Угорці обережні з цією вакциною, і також обережні з її критикою, китайській вакцині Sinopharm в Угорщині довіряють навіть більше» [14].

Автори також аналізують стан вакцинації в Росії, зокрема вони повідомляють, що «тільки 5,3 відсотків з 145 млн. росіян отримали першу дозу вакцини, і менше чотирьох відсотків - другу. Найгірше в російських кавказьких республіках: там вакцинація практично не проводиться. У Москві вакциновано вісім відсотків населення» [14].

В кінці цього блоку автори, підсумовуючи, наголошують, що Путін веде телефонні розмови з керівниками Франції, Німеччини щодо співробітництва у сфері вакцинації, проте Меркель та Макрон підтверджують його після оцінки вакцини Європейським агентством лікарських засобів.

У третій частині матеріали під назвою «Занадто пізно для Європи» зазначається про жорстку боротьбу Росії за вакцину. Зауважується, що ЄС побоюється, що «Супутник V» витіснить з ринку продукцію, що просувається ЄС.

У кінці статті робиться висновок про те, що якщо Європейське агентство лікарських засобів (ЕАЛС) видасть дозвіл на застосування «Супутника V», препарат може бути включений в програму з повторної вакцинації восени. Але до цього часу уряди країн ЄС не бачать загрози нестачі вакцин.

Матеріал цілком відповідає жанру аналітичної статті, в якій аналізується актуальна суспільна проблема вакцинації у світі, процеси якої можуть мати певні наслідки у суспільстві. Журналісти використовують метод доказового міркування, наводять велику кількість цитат офіційних осіб країн.

2.2. Аналіз популярного таблоїда «Bild»

Газета «**Bild**» (в перекладі картинка, зображення) - це найбільша німецька ілюстрована щоденна газета-таблоїд, тираж якої перевищує 1,5 мільйона примірників. Видання відноситься до жовтої, бульварної преси, що розповсюджується на всю територію країни.

Газета видається з 1952 року відомим видавничим домом «Axel Springer». Протягом довгого часу була газетою з найбільшим тиражем в Європі. Сьогодні вона продається більш ніж в 40 країнах світу.

Засновником видання став найвідоміший у світі газетний магнат Аксель Цезар Шпрінгер. Перший випуск газети вийшов 24 червня 1952 року загальним накладом 455 тисячі примірників, мав чотири сторінки і поширювався безкоштовно.

Нині газета позиціонує себе як незалежна і понадпартійна. Тому девізом газети є гаслом, що друкується на першій шпальті видання під логотипом - *unabhängig, überparteilich* (незалежна, безпартійна). Інше гасло використовується чільне місце в рекламі *Bild dir deine Meinung!* - «*Bild* виражає свою власну думку!» [12].

Попри те, що видання відноситься до «жовтої» преси, «Bild» - авторитетне видання. До думки газети прислухаються провідні політики Німеччини, адже розуміють, що їх основний електорат читає газету і тому борються за виборця.

«Bild» впливає на політичне і суспільне життя Німеччини, викриває, висміює політиків, провокує скандали. «Bild» - дієвий інструмент впливу на масову свідомість.

Стильовими особливостями газети є те, що в ній переважають короткі повідомлення, написані простою мовою, змістовно зведені до мінімуму. Головними темами публікацій видання є історії та проблеми конкретних людей, під час яких абстрактні події персоніфікуються і зображуються у полемічній формі.

Головна мета видання - викликати емоції у читача, тому часто використовується гра слів, емоційні прикметники, заклики, прямі звернення до читача.

Рубриками газети є:

1) Рубрика «**Новини**» публікує сенсаційні новинні повідомлення і поділяється на такі підрубрики: Головна сторінка, Внутрішні події,

Іноземні країни, Загадка, 1414 читач-репортер, Вибори, Зображення для вас!, Серце для дітей, Новини-теми.

2) Рубрика «**Політика**» містить актуальні політичні матеріали, що поділяються на Внутрішні, Міжнародні політичні події, Економіка, Bild International.

3) Рубрика «**Гроші**» присвячена питання економіки, фінансів, поділяється тематично ще на такі підрубрики: Мої гроші-портал, Економіка, Фондова біржа, Накопичення, Страхування, Власність, Грошові теми.

4) Рубрика «**Розваги**» поділяється на такі підрубрики: Зірки, Телебачення, Кіно, Музика, Королівські родини, Еротика.

5) Рубрика «**Спорт**» висвітлює актуальні спортивні події, поділяється на такі тематичні блоки: Футбол, Прем'єр-ліга, Формула 1, U21-Euro, Мотоспорт, Хокей, Олімпіада 2021, Кемпспорт, Баскетбол, Гандбол, NHL, Реслінг, Спортивні ставки.

6) Рубрика «**Стиль життя**» містить популярні статті на теми здорового образу життя, стилю, моди, краси. Публікації групуються по таким тематичним блокам: Мода, Їжа, Жінка, Велнес, Дім і сад, Культура, Теми життя.

7) Рубрика «**Консультант**» подає практичні поради щодо різних життєвих ситуацій і поділяється на такі підрубрики: Здоров'я, Психологія, Атлас зображення тіла, Дієта, Партнерство, Дитина і сім'я, Наука, Споживацький портал, Портал профілактики, Нові терапії раку, Робота та кар'єра, Право, Тематичні поради.

8) Рубрика «**Подорожі**» публікує матеріали за такими напрямками: Німеччина, Європа, Дистанційні подорожі, Готелі, Аеропорти і літаки, 48 годин, Тема-подорожі.

9) Рубрика «**Цифрові технології**» присвячена актуальним питанням таких сучасних технологій, як комп'ютер, мобільний зв'язок.

10) Рубрика «**Ігри**» розподіляє публікації по таким напрямках: Ігрові новини, Ігрові додатки, РС та консолі, Настільні ігри, Ігрові теми.

11) Рубрика «**Регіони**» публікує матеріали з регіонів країни: Берлін, Бремен, Хемніц, Дресден, Дюссельдорф, Франкфурт, Гамбург, ГанOVER, Лейпциг, Мюнхен, Саарленд, Саксонія-Ангальт, Штутгарт, Турингія.

Проаналізуємо публікацію у виданні під заголовком «*Королева Єлизавета пошуткувала про Росію*» за 01.04.2021 р. Автора немає. Жанр – коротка інформаційна замітка.

Матеріал має лід, в якому йдеться про те, що «в середу королева Єлизавета II вперше з'явилася на публіці за неповні п'ять місяців і при цьому пожартувала про холодні відносинах між Великобританією і Росією [12].

Автор на початку замітки повідомляє читачам історичні передумови матеріалу, зазначивши, що 94-річна королева взяла участь у військовому богослужінні на південному сході Англії. Зокрема, журналіст зауважив, що через пандемію коронавіруса вона уже кілька місяців перебуває у Віндзорському замку, а не в Букінгемському палаці в Лондоні.

Потім повідомляється про привід написання матеріалу, зазначивши, що під час короткої бесіди з одним з офіцерів Королівських ВПС Австралії, вона запитала, чи посилають літаки, на яких він працює, полювати на росіян? На що офіцер відповів: «Так точно, мем, і нам це дуже подобається» [12].

Автор публікації надав уточнення, зазначивши, що британські військово-повітряні сили на фоні напружених відносинах між Москвою і Лондоном за останні місяці неодноразово перехоплювали російські літаки, що наближалися до повітряного простору Великобританії.

Завершується матеріал додатковою інформацією, що ця поїздка королеви за межі палацу була четвертою з моменту оголошення першого

локдауна рік тому і першою після її відвідування Вестмінстерського абатства в листопаді. Також журналіст повідомив читачам, що «королева і її чоловік принц Філіп отримали в січні першу дозу вакцини від коронавірусу. Про отримання другої дози Букінгемський палац поки не повідомляв» [12].

Матеріал відповідає жанру короткої інформаційної замітки, в якій подається один факт, немає глибини висвітлення події, відсутні авторські емоції. Наявне одна фотографія, на якому зображена королева Великобританії Єлизавета II.

Загалом усі публікації видання присвячені світовим темам і проблемам, усі вони персоніфікуються, викликають емоції.

ВИСНОВКИ

Здійснивши структурний, жанрово-тематичний аналіз сучасних газетних видань Німеччини, можемо зроби такі висновки та узагальнення.

До провідних суспільно-політичних національних (надрегіональних) видань країни відносяться такі, як «Süddeutsche Zeitung», «Die Welt».

Газета «**Süddeutsche Zeitung**» (в перекладі «Південнонімецька газета») (скорочено SZ) – одна з найбільших газет Німеччини. Газета була заснована 6 жовтня 1945 р.

Сьогодні газета позиціонує себе як «ліберально-економічне» видання, в якому велика увага приділяється подіям політичного, суспільного, культурного життя країни та світу.

Видання має розгалужену систему рубрик, які поділяються на тематичні підрубрики. Серед головних розділів газети такі: «Coronavirus», «Політика», «Економіка», «Думка», «Панорама», «Спорт», «Мюнхен», «Баварія», «Культура», «Суспільство», «Знання», «Подорожі», «Auto & Mobil».

Поширеними жанрами видання є:

- інформаційні: замітки, звіти, репортажі, інтерв'ю – для рубрик «Політика», «Економіка», «Панорама», «Світ»; рецензії, анотації, огляду для рубрики «Культура»;
- аналітичні: статті, бесіда, коментар, рецензія, огляд, журналістські розслідування – для розділів «Думка», «Суспільство», «Політика», «Економіка»;
- художньо-публіцистичні: есе, фейлетон, замальовка, нарис – для рубрик «Подорожі», «Культура».

Газета «**Die Welt**» – німецька загальнонаціональна щоденна інформаційна газета, заснована в Гамбурзі 2 квітня 1946 року. Власником видання є найвідоміший видавничий дім «Axel Springer SE».

Газета є впливовим виданням Німеччини, користується популярністю серед бізнес-еліти країни та світу, публікує велику кількість аналітичних матеріалів. Середній тираж «Die Welt» близько 209 тисяч примірників, видається в більш ніж 130 країнах світу.

Основні рубрики видання: «Політика», «Економіка», «Панорама», «Знання», «Культура», «Спорт», «Думка».

Видання «Süddeutsche Zeitung», «Die Welt» є впливовими світовими газетами. Структурно вони схожі, адже приділяють уваги питання та проблемам політики, суспільства, міжнародних подій, культурних, економічних та наукових.

Видання «**Handelsblatt**» – щоденна німецька економічна, фінансова газета з найбільшим тиражем серед аналогічних німецькомовних видань. Тираж видання 127 тисяч примірників.

Основними темами видання є економіка, фінанси, стан на біржах, криптовалюта, біткоїн, інвестиційні стратегії, податкове законодавство, грошово-кредитна політика, банківське страхування тощо.

Газета має розгалужену систему рубрик: «Новини», «Політика», «Компанії», «Технології», «Фінанси», «Мобільність», «Кар'єра», «Мистецтво і стиль».

Видання робить акцент на аналітичних та інформаційних матеріалах, тому у них переважають такі жанри, як: замітки, звіти, репортажі, статті, коментарі, рецензії, розслідування.

Газета «**Bild**» (в перекладі картинка, зображення) – це найбільша німецька ілюстрована щоденна газета-таблоїд, тираж якої перевищує 1,5 мільйона примірників. Видання відноситься до жовтої, бульварної преси.

Газета видається з 1952 року відомим видавничим домом «Axel Springer». Протягом довгого часу була газетою з найбільшим тиражем в Європі. Сьогодні вона продається більш ніж в 40 країнах світу.

Нині газета позиціонує себе як незалежна і понадпартійна. Має гасло, що зазначено на першій шпальті видання: «*Bild* виражає свою власну думку!».

Стильовими особливостями газети є те, що в ній переважають короткі повідомлення, написані простою мовою, змістовно зведені до мінімуму. Головними темами публікацій видання є історії та проблеми конкретних людей, під час яких абстрактні події персоніфікуються і зображуються у полемічній формі.

Рубрики газети: «Новини», «Політика», «Гроші», «Розваги», «Спорт», «Стиль життя», «Консультант», «Подорожі», «Цифрові технології», «Ігри», «Регіони».

Проаналізувавши публікації зазначених видань, можемо стверджувати, що найпопулярнішими темами на сторінках газет – є коронавірус, пандемія, локдаун, вакцинація. Цим темам відведені перші шпальти. Також активно обговорюються в німецькій пресі питання відносин Росії з європейськими країнами та США. Окремими країнами, за подіями в яких слідкують німецькі видання, є США та Великобританія.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антофійчук В., Гринівський Т. Історія зарубіжної журналістики. Чернівці, 2008. 94 с.
2. Білоус О. Типологія газетної періодики сучасної Німеччини. Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ ім. Т. Г. Шевченка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2005>
3. Бондаренко Т. О. Зарубіжна журналістика: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / Т. О. Бондаренко. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 58 с.
4. Бондаренко Ю. Альтернативна періодика Німеччини в науковому дискурсі австрійських комунікативістів. Образ : науковий журнал. Суми; Київ, 2015. Вип. 3 (18). С. 68–75.
5. Бондаренко Ю. Альтернативна преса – актуальна проблема німецького журналістикознавства. Діалог: медіа-студії. 2015. Вип. 20. С. 308–315.
6. Бондаренко Ю. Альтернативна преса Німеччини: витоки та фактори. Образ: науковий журнал. Суми ; Київ, 2015. Вип. 1 (16). С. 72–77.
7. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова. К.: Академія преси, 2004. 260 с.
8. Жиленко, І. Р. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. XVIII ст.) [Текст] : навч. посіб. / І. Р. Жиленко. Суми: СумДУ, 2010. 285 с.
9. Квіт С. Масові комунікації / С. Квіт. К.: Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2008. 206 с.
10. Мальцева В. Стан німецької преси перед Першою світовою війною, її вплив на суспільну думку Німеччини. Електронна бібліотека

Інституту журналістики КНУ ім. Т. Г. Шевченка. [Електронний ресурс].
Режим доступу:

<http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=363>

11. Михайлов С. А. Современная зарубежная журналистика. Спб., 2002. 446 с.

12. Офіційний сайт газети «Bild». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.bild.de>

13. Офіційний сайт газети «Die Welt». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.welt.de>

14. Офіційний сайт газети «Handelsblatt» . [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.handelsblatt.com>

15. Офіційний сайт газети «Süddeutsche Zeitung». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.sueddeutsche.de>

16. Присяжний М. Преса новітньої української еміграції в Німеччині: реалії і перспективи. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2015. Вип. 40. С 19-27.

17. Рембецька О. В. Зарубіжна журналістика. Методичні рекомендації для студентів III-IV курсів напряму підготовки 6.030301. Журналістика денної та заочної форм навчання. Херсон: Вид-во ХДУ, 2013. 55 с.

18. Рембецька О. Тенденції таблоїдизації світової медіаіндустрії (на прикладі британської газети «The Guardian») [Електронний ресурс] // Актульні проблеми сучасного мас-медійного простору : матер. Всеукр. наук.-прак. конф. (м. Херсон, 12-13 вересня 2016 р.) / Херсонський державний університет. Херсон: ХДУ, 2016. С.69-71. Режим доступу: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Збірник%20матеріалів%20конференції.PDF?id=197444fc-1d4e-4c60-bdef-de8f7de0b98d>

19. Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII-

XX ст.). / І. Срібняк. К.: Міжнародний науково-освітній консорціум імені Люсьєна Февра, 2018. 156 с.

20. Энциклопедия мировой индустрии СМИ: Учебное пособие для студентов вузов / Под ред. Е. Л. Вартановой / М. В. Блинова, Е. Л. Вартанова, А. В. Вырковский и др. Аспект Пресс Москва, 2013. 464 с.